

Колінько М.В.

НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

з курсу

Соціологія

Донецьк – 2003

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

з курсу “Соціологія”

(для студентів економічного факультету)

Затверджено на
засіданні кафедри
філософії ДонНУ
28. 08. 03 г.
Протокол № 1.
Зав. каф. філософії
Андрєєва Т.О.

ДОНЕЦЬК -2003

ЗМІСТ

1. Програма курсу “Соціологія”	
а) Загальні положення.....	
б) Мета та завдання курсу.....	
в) Тематичний план дисципліни.....	
г) Тематичний зміст курсу.....	
д) Теми семінарських занять.....	
е) Література.....	
2. Завдання для самостійної роботи студентів.....	
3. Екзаменаційні питання.....	
4. ККР з курсу “Соціологія”	
5. Тематичний план для спеціальності “Менеджмент організацій” доцента Колінько М.В.	
6. Тематичний план для спеціальності “Менеджмент організацій” доцента Целік Т.В.	

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
курсу „**Соціологія**“

Автор: доц. Колінько М.В.

Затверджено на
засіданні кафедри
філософії ДонНУ
28. 08. 03 г.
Протокол № 1.
Зав. каф. філософії
Андрєєва Т.О.

Донецьк – 2003

I. Загальні положення.

Робоча програма курсу „Соціологія“ розроблена відповідно до навчального робочого плану, освітньо-професійної програми вищої освіти, яку було рекомендовано інститутом системних досліджень освіти України, 1994.

Також було використано робочу програму курсу „Соціологія“ кафедри культурології та політичних наук ДонГТУ, 1998р.

Окремі зміни в програмі продиктовано необхідністю врахування сучасних процесів в соціально-політичному житті України, нових джерел інформації з тематики курсу, виданих після публікації типової програми, а також специфіки майбутньої професійної діяльності студентів економічного факультета.

II. Мета та завдання курсу.

Предмет сучасної соціології – суб’єкт, який має певну мотивацію своєї діяльнісної активності.

В соціологічних знаннях слід виділити дві частини: знання про суспільство і знання про особистість. Для одержання цих знань в першій частині використано системні підходи, в другій – соціально-психологічні.

В процесі вивчення курсу студент повинен оволодіти наступними знаннями, уміннями та навичками:

- знання історії формування предмета соціології, відмінність його від предмета інших дисциплін;
- знання основних функцій соціології, головних цілей застосування соціологічного знання;
- уявлення про суспільство як складну систему соціально-культурних зв’язків та відношень;
- уміння охарактеризувати соціологічний підхід до культури;
- розуміння природи соціальних груп, знання про їх класифікацію;
- пояснення феномену особистості, характеристика чинників, що формують особистість, опис механізму соціалізації;
- знання основних механізмів соціальної регуляції поведінки: суспільні ідеали, цінності, норми;
- визначення поняття „соціальний процес“, виділення основних видів процесів: диференціації, інтеграції, мобільності, соціального конфлікту;
- вміння проаналізувати конкретні процеси, наприклад, зміну міграційних потоків, формування нових економічних та політичних структур, зміни в системі цінностей та інше.

Важливо, щоб студенти не тільки володіли соціологічним знанням, але й вміли активно користуватись ним та застосовувати його до рішення конкретних завдань практичної діяльності.

III. Тематичний план дисципліни.

№	Тема	лекцій	семінарів	загальна кількість
	Розділ 1. Історично-соціологічний вступ.			
1	Соціологія як наука.	2	2	4
2	Становлення та основні етапи розвитку соціології.	2	2	4
	Розділ 2. Соціологічний аналіз суспільства.			
3	Суспільство як цілісна система.	2	2	4
4	Соціологічні проблеми соціальної структури.	2	2	4
5	Соціальні спільноти.	-	2	2
6	Соціальна взаємодія як основа соціальних явищ.	2	-	2
7	Соціологія культури.	2	-	2
8	Соціологія праці й управління.	-	2	2
	Розділ 3. Соціологія малих груп та особистості.			
9	Соціологія особистості.	2	2	4
10	Соціологія сім'ї.	2	-	2
11	Соціологія молоді.	2	2	4
12	Структура та методи соціологічного дослідження.	2	2	4
	РАЗОМ	20	18	38

IV. Тематичний зміст курсу „Соціологія“.

Розділ 1. Історично-соціологічний вступ.

Тема 1. Соціологія як наука.

Поняття соціології. Основні підходи до розуміння суспільства і людини. Соціологія як наука про системне розуміння суспільства, соціальні спільноти та соціальні відношення. Об'єкт, предмет та методи соціології. Структура та рівні соціологічного знання. Теоретична та прикладна соціологія, їх специфіка та взаємозв'язок. Макро- та мікросоціологія.

Соціологія та інші соціальні науки (філософія, історія, психологія та ін.). Функції соціології та її роль у житті суспільства. Значення соціології у підготовці молодих спеціалістів.

Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку соціології.

Логіка виникнення соціології. Розвиток поглядів на суспільство і людину. Соціальна філософія як попередниця соціології.

О. Конт – засновник соціології. Обґрунтування Контом необхідності нової науки про суспільство, його позитивізм. Соціальна статика і соціальна динаміка у вченні Конта.

Г. Спенсер як продовжувач позитивістської лінії у соціології. Ідея соціальної еволюції, співвідношення руху та інтеграції. Перехід від гомогенного до гетерогенного суспільства. Гемайншафт і гезельшафт як два ідеальні типи соціальних відносин та зв'язків у концепції Ф. Тьонніса.

Розробка Дюркгеймом концепції суспільства як певної духовної реальності. „Колективні уявлення“ і „колективна свідомість“. Механічний і органічний типи солідарності.

Соціологічні ідеї К. Маркса. „Розуміюча“ соціологія М. Вебера. Поняття соціальної дії, взаємозв'язок методу „розуміння“ з концепцією соціальної дії. Типи панування (легальне, традиційне, харизматичне). Антипозитивістська скерованість соціологічного психологізму.

Розвиток соціології в Україні і Росії XIX – початку XX століття (М. І. Костомаров, М. П. Драгоманов, М. М. Ковалевський, М. К. Михайловський, П. О. Сорокін).

Сучасні соціологічні парадигми.

Розділ 2. Соціологічний аналіз суспільства.

Тема 3. Суспільство як цілісна система.

Загальні положення системного підходу. Визначення поняття системи. Системно-механістичні та системно-органістичні уявлення про суспільство. Синтезований підхід до суспільства у працях Ф.Тьонніса та Е. Дюркгейма. Суспільство в марксистській соціології.

Параметри соціальної системи в поняттях теорії систем: будова, функціонування, розвиток. Визначення суспільства, його характерні ознаки. Основні рівні системного підходу до суспільства (макро-, мезо- та мікрорівні). Поняття соціальних змін та їх рушії. Взаємовідношення соціальних змін, які відбуваються на різних рівнях суспільної системи. Еволюція та революція. Соціальна революція та реформи. Причини суспільного розвитку в різних соціологічних школах і напрямках.

Тема 4. Соціологічні проблеми соціальної структури.

Соціальна сфера життя суспільства та її специфіка. Поняття соціальної структури суспільства. Уявлення про будову суспільства як сукупність соціальних груп, які займають різне положення в соціальній системі.

Теорії соціальної стратифікації: загальні положення, поняття стратифікації. Проблема нерівності, виявлення ознак стратифікації соціальних шарів та груп. Система соціальної нагороди як засіб мотивації людей до ефективного виконання функціональних обов'язків. Поняття „статусу“, „соціальної ролі“, „рангу“, „соціальної позиції“.

Соціальна мобільність, її види (вертикальна, горизонтальна, групова, індивідуальна). Особливості соціальної мобільності у кожній з форм стратифікації (економічної, політичної, професійної). П. Сорокін про соціальну мобільність (концепція „межі“, та „ненаправлених коливань“). Закономірності її функціонування в різні періоди розвитку суспільства.

Тема 5. Соціальні спільноти.

Поняття соціальної спільноти та її різновиди. Характерні риси масових спільнот. Соціальні групи – основна форма соціальних спільнот. Види соціальних груп. Етичні спільноти. Роль етносу і етнічних відношень у становленні, розвитку та функціонуванні суспільства. Сучасні проблеми міжнаціональних відношень та їх історичні корні. Основні риси та етапи формування української нації.

Тема 6. Соціальна взаємодія як основа соціальних явищ.

Сутність соціальної взаємодії. Процес соціальної взаємодії, її ознаки, взаємодіючі елементи. Теорія символічного інтеракціонізму про сутність соціальної взаємодії. Типи соціальної взаємодії.

Конфлікт як тип взаємодії. Поняття соціального конфлікту. Конкуренція та змагання як потенціальні джерела конфлікту. Конфлікти і соціальний лад.

Тема 7. Соціологія культури.

Поняття культури та її визначення. Соціологічний підхід до вивчення культури і його специфіка. Методологічні засади соціологічного аналізу культури. Конфліктологічна та солідаристська парадигми у вивченні культури. Основні сфери прояву людської культури та рівні її соціологічного дослідження. Центральні категорії соціології культури: система цінностей і норм,

санкції, соціокультурні зразки поведінки (обряди, звичаї, традиції), соціокультурні уявлення, поняття і мова.

Внутрішня структура культури та її форми. Загальнолюдська культура, субкультура, контркультура. Народна, елітарна, масова культура. Соціальні функції культури.

Традиції соціокультурного мислення в Україні. Основні напрями соціокультурологічних досліджень українських вчених. Нова соціокультурна реальність посттоталітарного суспільства та її ознаки.

Тема 8. Соціологія праці і управління.

Основні етапи розвитку соціологічного знання про економічну сферу. Теорія економічного лібералізму А. Сміта та її соціальні аспекти. Праці Д. Рікардо і Т. Мальтуса, їх соціальне забарвлення. К.Маркс і соціологічна перебудова теоретичної економіки. Аналіз взаємодії та соціальної сфер у працях М. Туган-Барановського і М.Ковалевського. Концепції індустріального і постіндустріального суспільства.

Складові предмети соціології праці і управління: суб'єкти праці, соціальні інститути у сфері праці, соціально-трудові відносини. Поняття менеджменту.

Дослідження ставлення населення України до напрямів і норм економічних перетворень, шляхів виходу з економічної кризи, тощо.

Розділ 3. Соціологія малих груп та особистості.

Тема 9. Соціологія особистості.

Предмет дослідження соціології особистості. Філософсько-соціологічні уявлення про особистість. Ключові поняття і категорії соціології особистості: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Соціальна поведінка особистості, способи впливу на неї соціальної структури. Соціалізація – процес інтеграції індивіда в соціальну систему. Соціальний характер, його взаємозв'язок з соціокультурними умовами формування особистості. Теорії соціальних ролей. Теорії соціальної установки.

Типи пристосування індивідів до життєдіяльності суспільства. Девіантна поведінка особистості. Р. Мартон про типи поведінки в суспільстві. Ритуалізм, ретретизм, інноваційна поведінка, конформізм. Проблема адаптації людини в перехідних суспільствах.

Тема 10. Соціологія сім'ї.

Специфіка соціологічного вивчення сім'ї. Сім'я як соціальний інститут і мала соціальна група. Основні підходи до вивчення сім'ї

(інтеракціоністський, еволюційний, структурно-функціональний, конфліктологічний, інституціональний).

Гене́за сім'ї. Історичні форми і типи сім'ї. Функції сім'ї: специфічні та неспецифічні. Життєвий цикл сім'ї та його стадії. Взаємовідношення сім'ї та суспільства. Поняття гендеру. Проблема деінституціалізації сім'ї. Сім'я в нових соціокультурних умовах. „Визитні союзи“, шлюбні контракти, груповий шлюб, „серійна моногамія“, полігамія, „консенсуальний шлюб“.

Сучасна сім'я в Україні: стан, тенденції розвитку, перспективи.

Тема 11. Соціологія молоді.

Соціологія молоді як спеціальна соціальна теорія. Молодь як об'єкт суспільного розвитку. Основні поняття і категорії соціології молоді.

Молодь – суспільно диференційована соціально-демографічна спільнота. Сутність молоді та її основна соціальна якість. Соціальні характеристики молоді, її особливості та специфічні риси. Молодіжна свідомість і основні рівні її функціонування: когнітивний, емотивний та конативний.

Молодіжні проблеми та їх зміст. Державна молодіжна політика в Україні.

Тема 12. Структура та методи соціологічного дослідження.

Програма соціологічного дослідження, її значення та складові частини. Правила розрахунку й обґрунтування вибірки. Генеральна і вибіркова сукупність. Методи вибірки. Різновиди виборок.

Проблема адекватності, об'єктивності, надійності, достовірності методів збору і обробки інформації. Основні методи конкретно-соціологічного дослідження: спостереження, експеримент, аналіз документів і контекст-аналіз, опитування, метод соціометрії. Специфіка анкетування як форми збору інформації.

Оформлення результатів соціологічного дослідження, стан звіту. Роль особистості соціолога в соціологічному дослідженні.

V. Теми семінарських занять.

Тема 1. Предмет і метод соціології.

1. Предмет і метод соціології.
2. Структура соціологічного знання.
3. Взаємозв'язок соціології з іншими науками.

Теми рефератів.

1. Соціологічна теорія та її рівні.
2. Місце і функції соціології в суспільстві.

Контрольні питання.

1. Що означає термін “Соціологія”?
2. Назвіть основні функції соціології.
3. Визначте різницю між теоретичною та емпіричною соціологією.
4. В чому полягає сутність соціальної інженерії?
5. Чи взаємозв’язана соціологія з повсякденним досвідом?

Тема 2. Становлення і основні етапи розвитку соціології.

1. Соціальні теорії Стародавнього світу.
2. Соціологічні погляди мислителів Відродження та нового часу.
3. Становлення соціології як науки в ХІХ ст.
4. Сучасні напрямки та школи в соціології.

Теми рефератів.

1. “Політика” Аристотеля.
2. Позитивістсько-натуралістичний напрямок в соціології.
3. Розвиток соціологічної думки в Україні.

Контрольні питання.

1. Які функції виконує держава, на думку Платона?
2. Хто вважається засновником соціології як самостійної науки?
3. В чому полягає сенс вчення Г.Спенсера?
4. Охарактеризуйте основні положення теорії Е.Дюркгейма.
5. Розкрийте суть психологічного еволюціонізму.

Тема 3. Соціологічний аналіз суспільства як цілісної системи.

1. Соціальна система як цілісність та особливий вид системи.
2. Характерні ознаки основних підсистем суспільного життя.
3. Сучасні концепції суспільства.

Теми рефератів.

1. Еволюціоністська та революціоністська парадигми суспільного розвитку.
2. Теорії постіндустріального та інформаційного суспільства.

Контрольні питання.

1. Чому суспільство розглядається як система?
2. Дайте визначення суспільства.

3. Перелічіть основні ознаки суспільства.
4. Кому належать терміни “гемайншафт” і “гезельшафт”?
5. Охарактеризуйте теорію інформаційного суспільства.

Тема 4. Соціологічні проблеми соціальної структури.

1. Поняття соціальної структури суспільства.
2. Теорії соціальної стратифікації і соціальної мобільності.

Теми рефератів.

1. Соціальна структура сучасного західного суспільства.
2. Характеристика соціальної структури українського суспільства.

Контрольні питання.

1. Дайте визначення соціальної структури суспільства.
2. Хто першим вводить у науковий обіг термін “соціальний інститут”?
3. Назвіть функції соціальних інститутів (економічних, політичних, сімейних та ін.).
4. Перелічіть типи соціальної стратифікації.
5. Що означає “вертикальна” і “горизонтальна” соціальна мобільність?

Тема 5. Соціальні спільноти.

1. Поняття соціальної спільноти та її різновиди.
2. Соціальні групи – основна форма соціальних спільнот.
3. Етнічні спільноти та проблеми етносоціології.

Теми рефератів.

1. Національна самоідентифікація народу України.
2. Міжнаціональні конфлікти та способи їх вирішення.
3. Проблема мультикультуралізму в сучасній соціології.

Контрольні питання.

1. Дайте визначення соціальної спільноти.
2. Зобразіть у вигляді схеми, до яких соціальних спільнот може входити студент.
3. Чим відрізняється поняття “соціальна група” від “соціальної організації”?
4. Назвіть різновиди квазіспільнот.
5. Коли виникла етносоціологія як наукове знання?

Тема 6. Соціологія особистості.

1. Історично-соціологічні аспекти формування теорії особистості.

2. Ролева теорія та соціальний статус особистості.
3. Формування особистості в процесі соціалізації.

Теми рефератів.

1. Девіантна поведінка особистості в умовах сучасного суспільства.
2. Ціннісні орієнтації особистості в перехідному суспільстві.
3. Фрейдизм і неофрейдизм про особистість та її становлення.

Контрольні питання.

1. Проаналізуйте поняття “індивідуальність” і “особистість”.
2. Хто є засновником ролевої теорії?
3. Що таке “соціальний статус”?
4. Поясніть сенс терміну “соціалізація”.
5. Прослідкуйте зв’язок цінностей суспільства з ціннісними орієнтаціями особистості.

Тема 7. Соціологія молоді.

1. Молодь як особлива соціально-демографічна група суспільства.
2. Соціальні характеристики молоді. Молодіжна свідомість.
3. Самовизначення молоді : соціальне, політичне, професійне, економічне.

Теми рефератів.

1. Особливості соціалізації і самовизначення молоді в Україні.
2. Молода (студентська) сім’я та її проблеми.
3. Державна молодіжна політика в Україні.

Контрольні питання.

1. Чим відрізняються підходи західної та радянської соціології до предмету соціології молоді?
2. Доведіть, що молодь – це особлива соціальна група суспільства.
3. Перелічіть ознаки молодіжної соціальної групи.
4. Проаналізуйте поняття “молодіжна свідомість”.
5. Які основні напрямки соціології молоді?

VI. Література.

1. Американская социология. Перспективы, проблемы, методы. /Под ред. Т.Парсонса. – М., 1972.
2. Американская социологическая мысль. Тексты. – М., 1994.
3. Арон Р. Этапы развития социологической мысли. – М., 1993.

4. Бестужев-Лада И.В., Наместникова Г.А. Технология прогнозных разработок социальных процессов. – М., 1992.
5. Бергер П.Л. Приглашение в социологию: гуманистическая перспектива. – М., 1996.
6. Большой толковый словарь (Collins) в 2-х томах. – М., 1999.
7. Веселов Ю.В. Экономическая социология: история идей. – С.П., 1995.
8. Давыдов Ю.Н. История теоретической социологии. – М., 1995.
9. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии. – М., 1991.
10. Западная социология. – С.П.Б., 1997.
11. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.) – К., 1993.
12. Зборовский Г.Е., Орлов Г.П. Введение в социологию. – Екатеринбург, 1992.
13. Здравомыслов А.Г. Социология конфликта. – М., 1995.
14. Как провести социологическое исследование. – М., 1990.
15. Капитонов Э.А. Социология ХХ века. – Ростов, 1996.
16. Кравченко А.И. История социологии труда. Общие положения. – М., 1992.
17. Кравченко А. И. Введение в социологию. – М., 1994.
18. Кравченко А.И. Социология. – М., 1990.
19. Кравченко А.И. Социология Макса Вебера: Труд и экономика. – М., 1997.
20. Кравченко А.И. Прикладная социология и менеджмент. – М., 1995.
21. Кравченко А.И. Социология менеджмента. – М., 1999.
22. Лавриненко В.Н. Социология. – М., 1998.
23. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії. – К., 1999.
24. Маркович Д.Ж. Общая социология. – М., 1998.
25. Нечаев В.Я. Социология образования. – М., 1992.
26. Основы социологии: Хрестоматия. – Харьков, 1997.
27. Осипов Г.В. и др. Социология. Основы общей теории. – М., 1998.
28. Политическая социология. – Ростов, 1997.
29. Попова И.М. Социология. Введение в специальность. – К., 1997.
30. Попова І.М. Соціологія. Пропедевтичний курс. – К., 1998.
31. Радаев В.В. Экономическая социология. – М., 1998.
32. Радугин А.А., Радугин К.А. Социология (Курс лекций). – М., 1996.
33. Руденко Р.И. Практикум по социологии. – М., 1999.

- 34.Смелзер Н. Социология. – М., 1994.
- 35.Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.
- 36.Социология: наука об обществе. – Харьков, 1997.
- 37.Соціологія. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. /За ред. В.Г. Городяненка. – К., 1999.
- 38.Тадевосян Э.В. Словарь-справочник по социологии и политологии. – М., 1996.
- 39.Толстова Ю.Н. Теория изменений в социологии. – М., 1992.
- 40.Тощенко Ж.Т. Социология. – М., 1999.
- 41.Фролов С.С. Социология. – М., 1999.
- 42.Харчева В. Основы социологии. – М., 1999.
- 43.Шаленко В.Н. Конфликты в трудовых коллективах. – М., 1992.
- 44.Шаповал М. Загальна соціологія. – К., 1996.
- 45.Штомпка П. Социология социальных изменений. – М., 1996.
- 46.Щекин Г.В. Система социологического знания. – К., 1995.
- 47.Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. – М., 1987.

2. Завдання для самостійної роботи студентів.

а) Підготовка рефератів з тематики курсу (строк здачі – семінарське заняття з аналогічної теми):

1. Соціологічна теорія та її рівні.
2. Місце і функції соціології в суспільстві.
3. “Політика” Аристотеля.
4. Позитивістсько-натуралістичний напрямок в соціології.
5. Розвиток соціологічної думки в Україні.
6. Еволюціоністська та революціоністська парадигми суспільного розвитку.
7. Теорії постіндустріального та інформаційного суспільства.
8. Соціальна структура сучасного західного суспільства.
9. Характеристика соціальної структури українського суспільства.
10. Національна самоідентифікація народу України.
11. Міжнаціональні конфлікти та способи їх вирішення.
12. Проблема мультикультуралізму в сучасній соціології.
13. Девіантна поведінка особистості в умовах сучасного суспільства.
14. Ціннісні орієнтації особистості в перехідному суспільстві.
15. Фрейдизм і неофрейдизм про особистість та її становлення.
16. Особливості соціалізації і самовизначення молоді в Україні.
17. Молода (студентська) сім’я та її проблеми.
18. Державна молодіжна політика в Україні.

б) Відповіді на контрольні питання до семінарських занять (перевірка самостійної роботи – на консультаціях).

3. Екзаменаційні питання.

1. Предмет і об'єкт соціології.
2. Структура соціологічного знання.
3. Методи соціального пізнання.
4. Функції соціології та її місце в системі соціально-гуманітарного знання.
5. Соціологічна думка в філософії Стародавньої Греції.
6. Соціологічні концепції Відродження та Нового часу.
7. Позитивістська соціологія О.Конта.
8. Еволюціоністська соціологія Г. Спенсера.
9. Соціологічні ідеї К.Маркса.
10. Концепція „колективної свідомості“ Е. Дюркгейма.
11. Сучасні соціологічні школи та напрями.
12. Розвиток соціологічної думки в Україні.
13. Системний підхід до суспільства в соціології.
14. Поняття „суспільство“ в соціології.
15. Поняття соціальних змін та їх рушії.
16. Еволюція і революція. Роль реформ в суспільному розвитку.
17. Соціальна структура суспільства.
18. Поняття „соціального інституту“. Їх типи і функції.
19. Теорія стратифікації як теорія соціальної нерівності.
20. Поняття „соціальної мобільності“. Горизонтальна та вертикальна соціальна мобільність.
21. Різновиди соціальних спільнот.
22. Етнічні спільноти та проблеми етносоціології.
23. Поняття і сутність соціальної взаємодії.
24. Класифікація форм соціальної взаємодії.
25. Конфлікт як тип взаємодії.
26. Соціологічний підхід до вивчення культури.
27. Внутрішня структура культури та її форми.
28. Криза і відродження культури в суспільствах перехідного типу.
29. Основні етапи розвитку соціологічного знання про економічну сферу.
30. Складові предмету соціології праці й управління: суб'єкти праці, соціально трудові відносини, управління соціально-трудовими процесами.
31. Соціологія молоді як спеціальна соціологічна теорія.
32. Сутність молоді та її основна соціальна якість.

33. Молодіжна свідомість і основні рівні її функціонування.
34. Молодіжні проблеми та їх зміст.
35. Ключові поняття і категорії соціології особистості: людина, індивід, особистість, індивідуальність.
36. Філософсько-соціологічні уявлення про особистість.
37. Соціалізація – процес інтеграції індивіда до соціальної системи.
38. Соціальна поведінка особистості. Соціальні ролі та соціальні установки.
39. Девіантна поведінка. Соціологічні механізми виникнення іноваційної поведінки, ретретизму, ритуалізму.
40. Сім'я як соціальний інститут і мала соціальна група.
41. Історичні типи сім'ї.
42. Тенденції розвитку сучасної сім'ї.
43. Соціальні функції сім'ї.
44. Програма соціологічного дослідження, її значення та складові частини.
45. Методи збору інформації, проблема їх достовірності та об'єктивності.
46. Типи і види виборок.
47. Спостереження та експеримент як методи конкретно-соціологічного дослідження.
48. Різновиди опитування, техніка їх проведення.
49. Анкетування і його технічний інструментарій.
50. Обробка та аналіз первинної соціологічної інформації.
51. Оформлення результатів соціологічного дослідження.
52. Роль особистості соціолога в проведенні соціологічного дослідження.

4. ККР з курсу “СОЦІОЛОГІЯ”.

Завдання 1.

1. Соціальна теорія Платона.
2. Роль та функції соціології в суспільстві.

Завдання 2.

1. Витоки соціології в “Політиці” Аристотеля.
2. Предмет та метод соціології.

Завдання 3.

1. Ідеальне суспільство в творчості Августина.
2. Суспільство як цілісна система.

Завдання 4.

1. Соціальні утопії Т. Мора і Т. Кампанелли.
2. Поняття соціальної структури суспільства.

Завдання 5.

1. Теорія лідерства та засоби досягнення влади у М. Макиавеллі.
2. Теорія соціальних інститутів. Основні підсистеми суспільства.

Завдання 6.

1. Основні положення соціології О. Конта.
2. Структура соціологічного знання.

Завдання 7.

1. Зміст та значення теорії солідарності Е. Дюркгейма.
2. Теорії соціальної стратифікації та соціальної мобільності.

Завдання 8.

1. Гемайншафт та гезельшафт як основні поняття соціологічної концепції Ф. Тьонніса.
2. Історичні типи і сучасні тенденції існування сім'ї.

Завдання 9.

1. Концепція суспільства як організму Г. Спенсера.
2. Соціальна взаємодія – форма соціальної комунікації.

Завдання 10.

1. Течії сучасного соціологічного психологізму.
2. Види соціальної взаємодії.

Завдання 11.

1. Теорії постіндустріального та інформаційного суспільства.
2. Характеристика квазіспільнот.

Завдання 12.

1. Структурна теорія особистості З. Фрейда.
2. Культура як предмет соціології культури.

Завдання 13.

1. Головні риси соціології М. Вебера.
2. Поняття соціальної спільноти. Види соціальних спільнот.

Завдання 14.

1. Структурний функціоналізм Т. Парсонса.
2. Ключові поняття етносоціології.

Завдання 15.

1. Теорія еліт В. Парето.
2. Концепції походження нації в соціології.

Завдання 16.

1. Теорія потреб А. Маслоу.
2. Складові предмету соціології праці і управління.

Завдання 17.

1. Соціологічна концепція Н. Смелзера.
2. Поняття “соціальні зміни” та їх рушії.

Завдання 18.

1. Соціологічна теорія марксизму.
2. Процеси ресоціалізації в сучасній Україні.

Завдання 19.

1. Інтегральна соціологія П. Сорокіна.
2. Основні поняття соціології особистості: людина, індивід, індивідуальність, особистість.

Завдання 20.

1. Концепція “відкритого суспільства” К. Поппера.
2. Методи збору і обробки інформації в конкретно-соціологічному дослідженні.

Завдання 21.

1. Специфіка соціальної проблематики в творчості Г. Сковороди та П. Юркевича.
2. Ролева теорія та соціальний статус особистості.

Завдання 22.

1. Внесок українських вчених ХІХ ст. (М. Ковалевського, М. Драгоманова та ін.) в розвиток соціології.
2. Структура програми конкретно-соціологічного дослідження.

Завдання 23.

1. Соціально-політичні погляди І. Франка.
2. Різновиди питань соціологічної анкети (з прикладами).

Завдання 24.

1. Українська соціологія ХХ ст. в еміграції (Д. Донцов, В. Липинський).
2. Молодь як особлива соціально-демографічна група суспільства.

Завдання 25.

1. Соціологія символічного інтеракціонізму (Дж. Г. Мід та ін.)
2. Роль особистості соціолога в соціологічному дослідженні.

Завдання 26.

1. Соціометрія Дж. Морено.
2. Молодіжна свідомість і основні рівні її функціонування.

Завдання 27.

1. Неофункціоналістська парадигма в соціології (Ю. Габермас, Н. Луман, Дж. Александер).
2. Взаємозв'язок понять "аномія" та "девіація".

Завдання 28.

1. Соціологія в межах радянського суспільствознавства.
2. Основні методи конкретно – соціологічного дослідження.

5. Тематический план курса “Социология”

на II семестр 2003 – 2004 уч. года

для студентов I курса специальности 0201

доцента Колинко М.В.

Лекции

№	Тема	Колич. часов	Дата	Ауд.
1.	Социология как наука. 1. Предмет и метод социологии. 2. Структура социологии. 3. Взаимодействие социологии с другими науками.	2	11.02	7- 305
2.	Становление и основные этапы развития социологии. 1. Социальная мысль Древней Греции. 2. Социальные концепции Возрождения и Нового времени. 3. Становление науки социологии. 4. Современные социологические школы и направления.	2	25.02	
3.	Общество как целостная система. 1. Социальная система как целостность и особый вид системы. 2. Характеристика основных подсистем общественной жизни. 3. Теории общества Модерна и постмодерна. 4. Глобальные проблемы XXI века.	2	10.03	
4.	Проблемы социальной структуры. 1. Институциональный подход к социальной структуре. 2. Теория социальной стратификации: а) понятие стратификации; б) социальная мобильность.	2	24.03	
5.	Социальные общности. 1. Понятие социальной общности и её разновидности. 2. Социальные группы – основная форма социальных общностей. 3. Квазиобщности, маргинальные слои.	2	7.04	
6.	Социология личности. 1. Историко – социологические аспекты	2	21.04	

	формирования теории личности. 2. Формирование личности в процессе социализации. 3. Ролевая теория и социальный статус личности.			
7.	Социология семьи, проблемы гендера. 1. Предмет социологии семьи. Типы семьи. 2. Структура и функции семьи. 3. Тенденции современной семьи. 4. Проблематика гендерной социологии.	2	5.05	
8.	Социология культуры. 1. История понятия “культура”. 2. Современные концепции культуры. 3. Структура культуры.	2	19.05	
9.	Структура и методы социологического исследования. 1. Программа социологического исследования. 2. Методы социологического исследования. 3. Роль социальной инженерии в жизни общества.	2	2.06	
	Итого	18		